

3415, 5199. Lindbæk: De danske Franciskanerklostre, 1914, p. 64. Vilh. Lorenzen: De danske Franciskanerklostres Bygningshistorie, 1914, p. 34. Achelis: Haderslev i gamle Dage I, 1926, p. 44 f. C. J. Petersen hos Güttel: Die Marienkirche in Hadersleben, 1935, p. 126. ³ »ad Monasterium Monalium«, Terpager: Ripæ Cimbricæ ... descriptio. 1736. p. 64.

† S. JØRGENS KAPEL

Kapellet nævnes 1413¹ og atter 1494, hvor det hedder, at det lå uden for byen (»capella S. Georgii extra muros Hadersleuenses«)². 1517 bortforleuede Slesvigbispen S. Jørgensgården³, og 1533 blev den overladt de fattige⁴ (sml. hospitalskirken p. 209). 1574 nævnes S. Jørgens have på Haderslev Søndermark, hvor gården antagelig har ligget⁵.

1494 var S. Jørgensgård og kapel knyttet til et evigt vikariat ved det gamle Maria-kapel i Haderslev domkirke⁶.

Inventaret kom muligvis til hospitalskirken (jfr. denne p. 209) i forbindelse med kapellets overdragelse til de fattige⁷; men intet af det er bevaret.

KILDER OG HENVISNINGER

T. O. Achelis: Haderslev i gamle Dage I, 1926, p. 47—52.

¹ Matthiessen p. 7 (= Erslev: Testamenter nr. 80). ² Acta pontificum danica nr. 3432, jfr. Matthiessen p. 69. ³ Matthiessen p. 55 f. ⁴ Smst. p. 62. ⁵ Achelis I, 48 ff. ⁶ Acta pontificum danica nr. 3432 og 3458. ⁷ Achelis: Aus der Geschichte des Herzog-Hans-Hospitals in Hadersleben, i ZSchlHolst. LVII, 210.

† S. GERTRUDS KAPEL

I Haderslev stadsret 1292 nævnes et »Spidall« beliggende nordvest for byen, hvor der i Storegade er fundet en gammel kirkegård (ved husene nr. 39 og 41)¹. Det er antagelig denne stiftelse, der sigtes til i et gavebrev fra 1473 til de fattige sengeliggende og pilgrimme »an deme gasthuse«, som af P. og J. A. Cypræus kaldes S. Gertruds hospital². På Braunius' stik (p.235) ses en ruin på stedet. Om stiftelsens historie vides intet, ej heller når indvielsen til S. Gertrud har fundet sted.

KILDER OG HENVISNINGER

T. O. Achelis: Haderslev i gamle Dage. I, 1926, p. 45—47, 141. (Achelis' formodning, at de 14 alabastfigurer, som indtil 1945 stod i Hospitalskirken, skulle hidrøre fra S. Gertrudskapellet, er antagelig begrundet i oplysningen om overdragelsen af gods til de fattige, men det er ikke sandsynligt, at kapellet har været i besiddelse af et så fornemt inventarstykke).

¹ Stadsret §§ 2 og 38, Danmarks gamle Købstadslovgivning, ved E. Kroman og Peter Jørgensen I, 1951, p. 268 ff. samt Achelis I, 47. ² Ellen Jørgensen: Helgendyrkelse i Danmark, 1909, p. 127.